



Foto boven: De Wind & Tide aan de wind zeilend. Foto Theo Kampa.

In het zog van Maurice Griffiths

Door Thijs Viegers

deel I

In juni 2012 besluiten Peter Schouten, George Ording en Thijs Viegers om met de Wantij 30 *Wind & Tide* van Peter een reisje naar de Engelse oostkust te maken. Hiermee komt een lang gekoesterde wens van Peter in vervulling om, met zijn eigen kotter, naar de voor hem zo bekende oostkust te varen.

Al tientallen jaren werden kampeervakanties ondernomen naar de Blackwaters en de meer noordelijk gelegen rivieren als de Orwell, Stour en Trent en Deben.

Lang geleden werd Peter geïnspireerd door het fraaie lijnenplan van de bawleys en smacks die je in genoemde wateren nog veelvuldig tegenkomt. Veel eigenschappen van deze schepen kom je tegen op de Wantij 25 en 30. Peter heeft op zijn werf in Kortenhoeft al een paar van deze scheepjes gebouwd. (Zie ook SdZ 2000.2 en 2007.9). Het droogvallen met een Wantij is plezierig vanwege het platte vlak.

Samen met zijn goede vriend George Ording, een groot kenner van zeilende Engelse vissers-

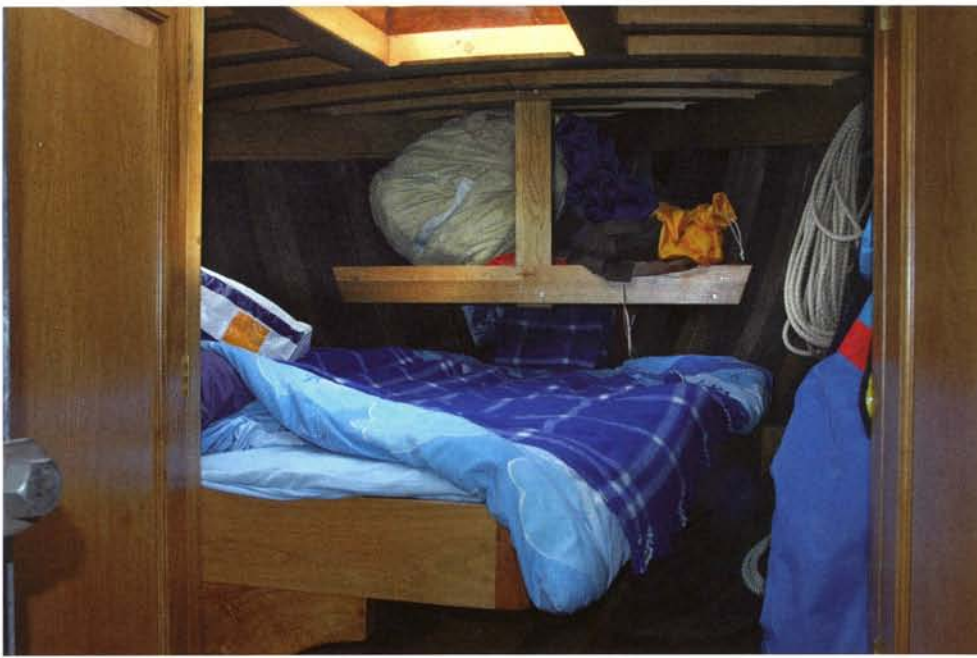
schepen, liep Peter al lange tijd met het idee rond om eens naar zijn favoriete haventjes te zeilen, maar de drukke werkzaamheden van de beide vaklieden gooide steeds roet in het eten. Maar nu was het dan toch eindelijk zo ver. Er werd een gedegen reisvoorbereiding gemaakt en Peter had er voor gezorgd dat de *Wind & Tide*, zoals altijd, prima in orde was om de reis te aanvaarden. Kaarten, boekwerken, reddingsmiddelen en een ruime hoeveelheid voeding, water en brandstof werden aan boord genomen.

Binnendoor naar de Roompot

De weerberichten geven ZW 7-8 dus wordt besloten om vanuit Huizen, binnendoor naar

de Roompot te varen en dan vanaf de Oosterschelde monding over te steken.

De *Wind & Tide* is voorzien van een strijkbare mast met wegerij, dus zodra in Muident de sluis was gepasseerd, werd de mast gestreken om de Vecht op te varen. Bij Maarsen werd het laatste stuk naar Vreeswijk over het Amsterdam-Rijnkanaal gevaren en het plan was om via de Beatrixsluis de Lek op te schutten, maar in verband met reparatie werkzaamheden moesten de jachten via het Zuidersluisje varen. Dus even een stukje terugstomen en via de oude sluis de Lek overgestoken naar Vianen. Vanwege een verkeerd tijp op de Lek gaan we via Gorinchem om daar naar buiten te schutten. Via een luidsprekertje aan de



remming voor de eerste brug op het Merwedekanaal krijgen we te horen dat de bruggen tot 19.00 draaien.

We maken vast voor de brug van Meerkerk en omdat de zondagsregeling van kracht is, draait de brug pas weer op zondagochtend 10.00. Een heerlijk rustige ligplaats om onze eerste nacht door te brengen.

Op zondagochtend vervolgen we de reis in de stromende regen via de Linge en het jachtensluisje in de binnenstad van Gorinchem. We varen de Boven Merwede af met een stormachtige zuidwestenwind recht op de kop. Omdat we de Moerdijkbrug net niet onderdoor kunnen als de mast overeind staat besluiten we om in het Gat van de Bakens even de mast

Het vooronder. Foto Theo Kampa.

te strijken. We hebben hier wat beschutting omdat er op de Beneden Merwede nogal wat zeegang staat. Het is een klein klusje, even de uitwip open, voorstag los en Peter laat samen met George de mast zakken. Het hoost van de regen dus de uitwip snel weer dicht zodat de voorkooi onder het voordek niet nat wordt. Als de mast gestreken is draaien we de rivier weer op om in de afvaart te gaan, maar dan stopt de motor ermee.

We denken dat er wat waterplanten in de schroef gedraaid zijn waardoor de motor is vastgeslagen, maar Peter weet hem weer



De uitwip voor de gemakkelijke strijkbare mast. Foto Theo Kampa.

te starten. Er wordt een paar keer voor en achteruit geslagen en dan lijkt alles weer normaal. Er zitten een paar geladen tankers in de opvaart, niet ver van ons af, maar we bereiken veilig de rechteroever. Vanwege het slechte weer besluiten we om het jachthaventje van de Zuider Els in de Biesbosch aan te lopen om toch even de motor na te kijken. Bij het binnendraaien roept er een visserman van de kant dat er een touwtje over de voorsteven hangt.

Peter gooit de *Wind & Tide* rond in het smalle haventje en we gaan bij een motorjacht langszij en ontdekken dat de ankerneuring overboord hangt richting het achterschip. Waarschijnlijk is de neuringlijn overboord gelopen bij het strijken van de mast. Peter plonst in onderbroek overboord gewapend met een mes en staande in het schroefraam, kan hij onder enig geproest en gesnuif de lijn uit de schroef krijgen. Snel wordt hij klapperend aan boord gehesen en met een paar hete bakken chocolademelk komt hij weer een beetje tot leven. Daarna wordt de motor nog even gestart en nadat er wat voor en achteruit geslagen is met de koppeling lijkt alles weer in orde.

De schoorsteenpijp wordt aangebracht en de oliekachel wordt snel aangestoken en terwijl de hevige buien over ons goede scheepje jagen, zitten we behaaglijk in de roef.

Maandagochtend is het weer een heel stuk beter en we varen met een mooi vaartje onder de Moerdijkbrug door naar de Volkeraksluis. Vlak voor de remming sla ik rustig achteruit en we horen ping. "Wat was dat nou voor geluid" vraagt Peter. "Ik denk dat we de schroef zijn verloren" sprak ik tot onze schipper "want de boot loopt gewoon rechtdoor."

We meren af op de remming en met behulp van de almanak wordt er een reparatiebedrijf gevonden in Dintelmond. We krijgen een sleepje door de sluis en zeilen naar Dintelsas tot in de jachthaven. Even later worden we met een sloep van de werf naar de botenlift gesleept en binnen no time hangt de *Wind & Tide* hoog en droog. De spie zit nog in de spiebaan maar de schroef is verdwenen en er blijkt geen schroef in voorraad te zijn op de werf.

Peter belt met zijn rechterhand Hanno Opschoor en die haalt in Weesp een nieuwe schroef op en komt die brengen, geweldig! Om 18.00 is de nieuwe schroef gemonteerd en de boot wordt weer in haar element neergelaten.

De werf en Hanno worden hartelijk bedankt voor hun verleende diensten en we vervolgen onze reis naar Oude Tonge waar we aan de kaai net buiten het dorp afmeren. Na de afwas gaan Peter en George even een rondje lopen

en ik betaal het havengeld aan de havenmeester. De volgende morgen gaat Peter wat boodschappen halen en George en ik zullen tussentijds bij de jachthaven nog wat water zien te laden. We varen naar de kom in het dorpen meren de boot af voor de steiger, maar helaas is de slang alleen bestemd voor leden van de jachtclub.

Ook de toiletten zijn hermetisch afgesloten en boven de bank voor het kantoor kan men lezen dat deze zitplaats alleen door de havenmeester "bezeten" mag worden. Peter heeft vers brood en Zeeuwse bolussen meegebracht en dat maakt weer een hoop goed.

Na het passeren van de Krammersluizen hebben we een mooi afgaand tij naar de Zeelandbrug en lopen we even de grote jachthaven van Colijnsplaat binnen om water en gasolie te laden. Het water is hier gratis en de gasolie wordt afgerekend door een liefvallige dame in het kantoor. Net na de middag passeren we de Roompotsluis en buiten de sluis worden grootzeil, fok en kluiver bij gezet.

De overtocht

Het is prachtig weer met niet al te veel wind en als we 's avonds zuid van de Thorntonbank zitten valt de wind helemaal weg. Fok en kluiver worden gestreken en de motor wordt bijgezet. Met een gangetje van 6 knopen stomen we op een westelijk koers de Noordzee over. Het heeft de laatste dagen echter hard gewaaid uit zuidwestelijke richting dus er staat nog een goede anderhalve meter deining. Peter en George knappen een uiltje en ik stuur ons schip de nacht in om ter hoogte van de Noordhinder ZW, het scheidingsstelsel te kruisen. Gewend aan radarschermen, elektronische zeekaarten en andere moderne navigatie-apparatuur, is het weer even wennen om zonder al deze hulpmiddelen het drukke verkeersscheidingsstelsel over te steken. Maar de navigatieverlichting van de passerende schepen steekt helder af in de donkere nacht. Het wachtlopen is ook weer echt wachtlopen in de zin van het woord en niet "wachthangen" in een luie luchtgeveerde stuurstoel op een verwarmde brug. Rond 02.00 in de ochtend neemt de wind wat toe en kan er weer gezeild worden, we laten de motor langzaam meedraaien want het is druk op de route en vooral in de zuidwestelijke lane moeten we een paar maal stuurboord uit draaien om uit te wijken.

Tegen het ochtendgloren begint het flink op te briesen en Peter trekt een rif in het grootzeil. Bij het dagworden neemt George het helmhout over en Peter komt ook boven. De mannen zitten met zoute haren in de kuip aan de koffie en na een laatste blik in de kaart ga



De gezellige kajuit. Foto Theo Kampa.

ik een heerlijk tukje doen op de stuurboordbank. Als ik na een paar uur weer wakker wordt, peilen we de windmolens van het Gabbard-windmolenpark al over bakboord. De eb zet ons wat om de noord, we krijgen al snel de kerncentrale van Sizewell over stuurboord. We lopen Orfordness aan maar de wind laat het weer afweten dus helaas moet de motor er weer bij komen om, tegen het tij in, de monding van de Deben te bereiken. De bestemming is Woodbridge.

Woodbridge

Het zal om 16.00 hoog water zijn aan Woodbridge Haven dus dat halen we makkelijk. We stomen kort onder de kust langs en houden de verkenner van Orford Haven net over stuurboord. De witte huisjes van Single Street zijn goed te zien, maar hier zeilen we voorbij

CK 18 nabij Felixstowe Ferry.

Tegen 13.00 peilen we de verkenner van de Deben recht vooruit en zien dat er al een scheepje naar buiten komt. De grote grindrug aan de noordkant van het geultje bij Woodbridge Haven kun je nog goed zien, maar wij kunnen met onze maximale diepgang van 1.80 m wel naar binnen. Als we rond de boei heen zijn houden we de peilstok in de aanslag en zeilen op de fok naar binnen. Als we de ondiepte dwars over stuurboord hebben, horen we dat het zwaard het grind raakt maar dat is snel opgelost met een paar slingers aan de zwaardlier. We kunnen onze diepgang reduceren tot 85 cm als het moet.

Op weg naar binnen komen we de smack CK 18 (Colchester Creek) *Pioneer*, tegen die naar zee gaat, een prachtig gezicht. Aan het roer





Voor anker bij Woodbridge.



Tide Mill Woodbridge.

staat een schipper met een grote hoed op en wij krijgen van hem een goedkeurende blik als hij naar ons schip wijst tijdens het passeren. We kruisen de sloep die dienst doet als veerboot tussen Felixstowe Ferry en zeilen door naar Ramsholt Quay. Peter draait net boven de pub de kop op stroom en we komen ten anker tussen de vele jachten die hier op de meerboeien liggen. De zeilen worden opgedoekt en er wordt een borrel genuttigd op de behouden binnenkomst.

Na het avondeten komt er een oud baasje in een sloepje langs en vertelt dat, als we vijf pond in zijn reddingsboot potje willen stoppen, we ook op een mooring mogen gaan liggen. Dat doen we, dus we gaan anker op en verhalen naar de aangewezen meerboei. De rubberboot is inmiddels bovendecks gehaald

Ten anker in Butterman Bay.



en opgepompt, we willen naar de Ramsholt Arms roeien om daar een heerlijke pint te gaan drinken. We roeien op de eb kalmpjes naar de slipway voor de pub waar we gadegeslagen worden door de mensen op het terras. Peter stapt met zijn laarzen aan, als eerste op de betonnen dam en dan stap ik voorzichtig uit, want het is maar een klein bootje. George verliest echter bij het uitstappen zijn evenwicht en neemt in zijn val Peter mee met als gevolg dat beide mannen kopje onder gaan. Het is gelukkig niet al te diep, twee vriendelijke Engelse heren in een klein motorbootje krijgen ook een smile op hun gezicht en bieden aan om de drenkelingen even terug naar boord te slepen voor droge kleren. Wat later zitten we met z'n drieën op het terras achter een grote pint van de ondergaande zon en het prachtige uitzicht te genieten. We roeien wat later terug naar boord en zitten nog een tijdlang in de kuip te praten.

De volgende dag gooien we na de koffie de boei los en zeilen op het laatst van de eb de rivier op naar Woodbridge. Het is een mooie tocht over de Deben en een paar uur voor hoog water komen we ten anker voor Woodbridge. We zijn niet zulke jachthavenmannen dus blijven we lekker op de rivier ten anker liggen. We hebben een mooi uitzicht op de tidemill en op de tientallen scheepjes die hier op de boeien liggen.

Het is er een drukte van belang, na het eten gaan we eens even schoon schip maken en George gaat met visgaren een stekker aan mijn bril zetten waarvan het schroefje is verdwenen.

Later op de middag roeien we naar de drijvende steiger van de Woodbridge sailing club en meren daar ons bootje af tussen de honderden jolletjes. Peter heeft hier jaren geleden een oud boekwinkeltje bezocht en daar willen we weer eens gaan kijken. Na heel wat speurwerk komen we midden in het stadje twee oudere heren tegen getooid in korte broeken, zwemvesten en schipperspetten. Duidelijk twee Britse watersporters, we vragen hun de weg naar de boekwinkel. Na enige discussie door de heren onderling, blijkt dat de oude kapitein die de winkel bestierde al enige tijd aan zijn laatste reis is begonnen en dus kunnen we onze zoektocht staken.

Er zit in Woodbridge een heel klein Indisch restaurantje en daar doen we ons tegoed aan een heerlijke maaltijd. Na een boerennacht achter ons anker zeilen we de volgende dag eerst de Martlesham Creek in om daar eens te kijken. De havenmeester ziet nering, springt in zijn sloepje en komt naar ons toe gevaren. We vertellen hem dat we alleen even de creek invaren en op weg zijn naar Pin Mill.

Het water is nog te laag om in Woodbridge Haven naar buiten te gaan en er staat een stevige zuidwestenwind.

Via Pin Mill naar Harwich

We willen een uurtje voor hoogwater naar buiten, gezien de zeeingang voor het gat, dus we ankeren nog een paar uur bij Folkenham creek. Je kunt hier de grote containerkranen van Felixstowe al zien staan, wat hemelsbreed maar vier mijl hiervandaan is. We scharrelen wat aan dek rond en sjoeren de rubberboot zeevast op het voordek, het waait stevig.

Rond 16.00 gaan we anker op en steken een rif in het grootzeil, als we om het hoekje van Felixstowe ferrie komen kun je de witte koppen al zien tussen de ondieptes. Een paar maal duikt de stoere kop van de *Wind & Tide* in een golf maar dan passeren we de verkenner al en stellen koers op Landguard Point.

We moeten een paar slagen maken eer we Harwich kunnen bezeilen, we steken bij de Platters boei de vaargeul over naar de zuidkant van het vaarwater. Daarna zeilen we west van de geul naar binnen, onder de Shotley Spitt door, dat kunnen we wel doen met het zwaard een beetje omhoog. We varen door tot we net beneden Pin Mill zijn en zeilen een stuk of wat sprit sail barges voorbij die daar ten anker liggen. We laten ons anker vallen in Buttermans Bay, vlakbij een kleine barge waarvan de schipper net met een vletje aan komt puffen. Op de barge wordt een motortje gestart om te lenzen en dan keert de rust weer. Als ik de volgende dag al vroeg even aan dek kijk, zie ik onze buurman aan dek lopen om eens naar de lucht te kijken. Wat later zal hij zijn anker eruit draaien en in zijn eentje wat zeil bijzetten om rustig stroomopwaarts te zeilen. Wij roeien naar de wal en trekken de boot hoog genoeg de kant op om een paar uur weg te blijven, we lopen naar Pin Mill over het droogvallende strand, sjouwend langs de wrakken die door Peter en George met een vakkundig oog worden bestudeerd. Ook liggen er een paar Hollandse luxe motors en een tjalk waarop gewoond wordt. In de Butt & Oyster drinken we koffie en sjouwen dan weer terug naar boord om door te zeilen naar Ipswich.

We praten al een tijdje over fish & chips met azijn en het drinkwater wordt schaars, dus we besluiten de nacht door te brengen in een jachthaven. We vinden een plekje in de Fox's Marina net boven de verkeersbrug over bakboord. Eerst de havenmeester opgezocht en we bunkeren gelijk wat gasolie, we krijgen een mooi plekje en we zien er zeker een beetje "zouterig" uit want hij vertelt dat de douches gratis zijn. Als we vast liggen krijgt



George een mooi scherp jachtje in het vizier dat is uitgerust met zijn blokken en dat maakt hem een gelukkig mens.

Nadat we van de heerlijke douche gebruik hebben gemaakt zetten we koers naar het kleine clubhuis van de Fox's Marina en ons wordt gevraagd of we ook lid zijn van de club. Het is namelijk niet mogelijk om eten te bestellen als je niet lid bent van de club. Er wordt een schrift achter de bar vandaan getoverd en als we onze naam erin zetten zijn we toegetreden als member of the club en kunnen gebruik maken van het restaurant. Helaas geen fish maar wel chips met de overbekende doperwtten, waar de Engelsen nou eenmaal gek op zijn. We eten lekker en spoelen de erwten weg met bier, wat wil een mens nog meer.

Na het ontbijt de volgende morgen, bezoeken we de shiphandler en slaan wat pakking in voor de uitwip om deze opnieuw te voorzien. Ook worden nog wat boeken gekocht over de zeilende kustvaart en dan vertrekken we uit van Ipswich om de Orwell weer af te zakken. Manningtree aan de Stour is ons reisdoel vandaag.

Er staat weer een stevige zuidwestenwind dus we zeilen eerst terug naar Harwich en moeten dan kruisend de Stour op. Aan de zuidkant van

Holbrook Bay staat het prachtige gebouw van de Royal Hospital School en we vragen ons af of het niet verstandiger is om daar te ankeren en de verpleegsters te bezoeken. Maar we zeilen toch maar door tot net voor Mistle, het water is nog wat aan de lage kant dus we gaan net buiten de geul maar een uurtje ten anker om te eten.

Rond 19.00 weer anker op en we stomen op de motor vlak langs Mistle Quay naar Manningtree. Een vriendelijke Engelsman in een zeilbootje vertelt ons hoe wij vlak voor de sailing club kunnen meren. Om daar te komen moet je nog een hele bocht naar het noordwesten maken maar hier en daar ligt wel een klein tonnetje. Volgens de gegevens uit de pilot mogen we hier een meerboei oppikken dus dat doen we dan ook.

Anderhalf uur na hoog water loopt de hele baai leeg en we liggen keurig aan de grond. Maar 's nacht hoor ik toch enig gestommel van mijn buurman die slaapt op de bakboordse bank in de roef. We liggen tegen de rand van de kreek aan en hebben een lichte slagzij over stuurboord, net genoeg om George onder enig gefoeter van de bank te doen rollen. Hij blijft echter gewoon op de grond liggen en slaapt weer rustig verder.

(Wordt vervolgd)